

M8/6B - INVESTIȚII PENTRU PROTEJAREA PATRIMONIULUI CULTURAL ȘI A MOȘTENIRII LOCALE

Tipul măsurii: **INVESTIȚII**

1. **Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**

Conform analizei SWOT, se remarcă o calitate slabă a infrastructurii turistice, degradarea așezămintelor tradiționale cu valoare culturală și a monumentelor istorice, de unde reiese nevoia satelor din teritoriu cu o bogată moștenire de o mai bună organizare pentru a asigura conservarea resurselor culturale unice și utilizarea acestora în scopul dezvoltării socio-economice.

Tradițiile rurale, etno-folclorice, culturale, ecologice, gastronomice și caracteristicile locale de mediu, în special în zonele protejate, sunt insuficient valorificate pentru dezvoltarea turismului, pentru crearea de locuri de muncă, pentru generarea de venit și pentru asigurarea unui impact pozitiv asupra sentimentului de demnitate și mândrie al comunităților locale.

Sprrijinul acordat în cadrul unui proces integrat și echilibrat de dezvoltare teritorială, inclusiv prin intermediul acestei măsuri, va conduce la păstrarea și conservarea patrimoniului local, iar acțiunile de marketing aferente pot genera valoarea adăugată pentru produsele autohtone.

Prin acțiuni inovative de punere în valoare a patrimoniului local se poate realiza, de asemenea, creșterea atractivității zonelor rurale, atât pentru populația rurală cât și pentru turiști. O mai bună recunoaștere și protecție a moștenirii culturale și naturale ar duce la intensificarea gradului de identificare al populației rurale cu zonele în care trăiesc și a dorinței acestora de a rămâne în spațiul rural, diminuând astfel dorința de a emigra către zonele urbane.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală - III obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii:

- Reducerea disparităților între mediul urban și mediul rural
- Creșterea atractivității teritoriului prin dezvoltarea și îmbunătățirea mediului ambient și a potențialului turistic;
- Îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor prin accesul la infrastructură și servicii culturale;
- Conservarea și perpetuarea moștenirii rurale și a tradițiilor locale;
- Conservarea culturii și spiritualității specifice teritoriului;
- Creșterea numărului de locuri de muncă la nivelul teritoriului.

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile art. 5, Reg.(UE) nr. 1305/2013

- P6 promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

Măsura corespunde obiectivelor art. 20 din Reg. (UE) nr. 1305/2013 - Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție:

- 6B) *Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale*

Domenii de intervenție secundare:

- 5C) Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei;

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

Inovare - sprijinul acordat dezvoltării infrastructurii și serviciilor culturale contribuie în mod esențial la dezvoltarea inovării pe cuprinsul teritoriului. Accesul la servicii și infrastructură culturală crează premiza educării și inovării. De asemenea, conservarea tradițiilor, a culturii și spiritualității conduce la rezolvarea provocărilor prezentului și viitorului prin metode tradiționale adaptate la nou, generând inovare.

Mediul și clima - prin dezvoltarea culturii se asigură capacitatea unei înțelegeri mai bune a nevoilor de protejare a mediului și a provocărilor privind schimbările climatice. De asemenea, prin conservarea moștenirii rurale, se pot aplica practici tradiționale și metode prietenoase cu mediul, pentru a genera creștere în economia, ca alternativă pentru soluțiile moderne.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Măsura M8/6B este complementară cu măsura M7/6B *Investiții în realizarea serviciilor și infrastructurii educaționale, sociale și medicale*, deoarece centrele multiscop dezvoltate prin intermediul măsurii M7/6B pot fi dezvoltate în continuare prin extinderea cu activități culturale finanțate prin măsura M8/6B.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: Măsura M8/6B este sinergică cu măsurile M4/6A, M5/6A, M6/6B, M7/6B, M10/6C și M9/3A/6B ducând la realizarea priorității P6, care promovează incluziunea socială, reducerea sărăciei și dezvoltarea economică în zonele rurale de pe teritoriul GAL.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Implementarea măsurii la nivelul teritoriului GAL vizează îmbunătățirea condițiilor de viață a populației, dar și conservarea patrimoniului cultural și spiritual existent. Prin asigurarea accesului la cultură, crește nivelul de educație al populației și determină spiritul antreprenorial, dar și capacitatea de a se dezvolta. Totodată, prin conservarea patrimoniului cultural și spiritual, crește nivelul de atractivitate a teritoriului, atât pentru locuitori, cât și pentru dezvoltarea turismului. Caracterul inovativ al acestei măsuri este determinat chiar de tipul acțiunilor eligibile, respectiv acțiunile pentru conservarea tradițiilor și a moștenirii rurale, conservarea moștenirii culturale și spirituale, precum și centrele integrate pentru populația romă, care se realizează pentru prima dată pe cuprinsul teritoriului. De asemenea, îmbinarea între construcția sau modernizarea infrastructurii culturale și acțiunile de protecție a mediului prin reabilitare termică și utilizarea de energie din surse regenerabile reprezintă o soluție inovativă care aduce valoare adăugată teritoriului realizând simultan două obiective prioritare pentru strategia GAL.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislația națională și europeană aplicabilă sub-măsurii 7.6 prevăzută în PNDR

Legislația națională și europeană aplicabilă din Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția Strategiilor de Dezvoltare Locală

Legea 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții

Legea 10/1995 privind calitatea în construcții

Hotărâre 28/2008 privind aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții
Legea 334/2002 Legea bibliotecilor

4. *Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)*

Beneficiarii direcți:

- Comunele și asociațiile acestora conform legislației naționale în vigoare;
- ONG-uri care au ca scop protejarea/ promovarea obiectivelor culturale;
- Unități de cult conform legislației în vigoare;
- Persoane fizice autorizate/ societăți comerciale care dețin în administrare obiective de patrimoniu cultural de utilitate publică și interes local.

Beneficiarii indirecți:

- Populația teritoriului GAL;
- Minoritatea romă.

5. *Tip de sprijin*

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.

6. *Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile*

Acțiuni eligibile:

- Înființare/modernizare și dotare infrastructură pentru conservarea tradițiilor și a moștenirii rurale (sate tematice, stâne tradiționale, etc.);
- Înființare/modernizare și dotare centre culturale (biblioteci, cămine culturale, case de cultură etc.), inclusiv eficientizarea energetică și/sau utilizarea de surse de energie alternative;
- Restaurarea, conservarea și/sau dotarea așezămintelor monahale și a bisericilor de patrimoniu sau de interes local, inclusiv accesibilizarea acestora prin construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces;
- Restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local (case memoriale, monumente, castele, etc.);
- Înființare/modernizare și dotare centre integrate socio-culturale pentru populația romă (activități artistice, teatru, activități creative etc.);

Acțiuni neeligibile:

- Contribuția în natură;
- Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente;
- Costuri operaționale inclusiv costuri de întreținere și chirie.

7. *Condiții de eligibilitate*

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să dețină drept real principal/ de administrare (în cazul ONG-urilor) asupra terenurilor sau clădirilor care fac obiectul investiției;
- Investiția trebuie să se realizeze pe teritoriul GAL;

- Solicitantul trebuie să se angajeze să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată;
- Solicitantul trebuie să nu fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu orice strategie de dezvoltare locală a comunei (dacă este cazul);
- Investiția trebuie să demonstreze necesitatea și oportunitatea acesteia;

8. Criterii de selecție (vor fi detaliate în sub-criterii în cadrul Ghidurilor Solicitantului)

- Criteriul gradului de acoperire a populației deservite
- Criteriul acțiunilor inovative - care se realizează pentru prima dată în teritoriul GAL
- Criteriul valorii adăugate a investițiilor - mai multe tipuri de acțiuni culturale desfășurate
- Criteriul deservirii minorităților, tinerilor sau femeilor
- Criteriul creării de noi locuri de muncă

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi **100%** din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele negeneratoare de venit și **90%** din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele generatoare de venit și nu va depăși:

- 200.000 Euro/proiect

Sprijinul pentru proiectele generatoare de venit se va acorda conform R(UE) nr. 1407/2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, iar valoarea totală a ajutoarelor de minimis primite pe perioada a 3 ani fiscali de către un beneficiar nu va depăși plafonul maxim al ajutorului public de 200.000 Euro/ beneficiar.

Având în vedere costurile necesare implementării proiectelor, care presupun în majoritatea cazurilor investiții cu construcții-montaj, precum și dotarea cu echipamente, valoarea sprijinului public a fost stabilită la maximum 200.000 Euro.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	Valoare țintă
6B	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite	5.000
5C	Totalul investițiilor	2000 Euro
Indicatori specifici		
Locuri de muncă create		2
Populația dezavantajată care beneficiază de servicii/infrastructuri finanțate		100

